

Kwartaalbericht Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel

Eerste kwartaal 2017 - 1 januari 2017 t/m 31 maart 2017

Samenvatting:

- De maandelijkse nominale dekkingsgraad is gestegen van 105,7% naar 110,5%;
- De beleidsdekkingsgraad is gestegen van 100,0% naar 103,0%;
- Het beleggingsrendement is 2,5% in het afgelopen kwartaal;
- Het vermogen is gestegen tot € 2,93 miljard;
- De waarde van de pensioenverplichtingen is gedaald tot € 2,65 miljard;
- Er is sprake van een dekkingstekort.

Financiële positie Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel

De beleidsdekkingsgraad is vanaf 1 januari 2015 door De Nederlandsche Bank (DNB) gedefinieerd als parameter waarop pensioenfondsen hun beleid baseren. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de maandelijkse nominale dekkingsgraden van de afgelopen twaalf maandeinden. De beleidsdekkingsgraad bedraagt 103,0% per eind maart 2017 en ligt onder de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,2%. Hiermee verkeert het fonds in een dekkingstekort. De waarde van het vermogen is gestegen tot € 2,93 miljard. De maandelijkse nominale dekkingsgraad per eind maart 2017 is 110,5%. De maandelijkse nominale dekkingsgraad is in het eerste kwartaal gestegen omdat de waarde van de beleggingen zijn gestegen en de waarde van de verplichtingen zijn gedaald. De nominale dekkingsgraad van 12 maanden geleden is lager dan de huidige nominale dekkingsgraad. Dit zorgt er voor dat door de DNB gehanteerde berekeningsmethodiek de beleidsdekkingsgraad is gestegen.

	2017	2016	2016
	Eind eerste kwartaal	Eind vierde kwartaal	Eind derde kwartaal
Beleidsdekkingsgraad	103,0%	100,0%	100,7%
Maandelijkse dekkingsgraad	110,5%	105,7%	98,8%
Vermogen	€ 2,93 miljard	€ 2,85 miljard	€ 2,86 miljard
Verplichtingen	€ 2,65 miljard	€ 2,69 miljard	€ 2,90 miljard
Nominale rente*	1,49%	1,39%	1,01%

* rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank (UFR)

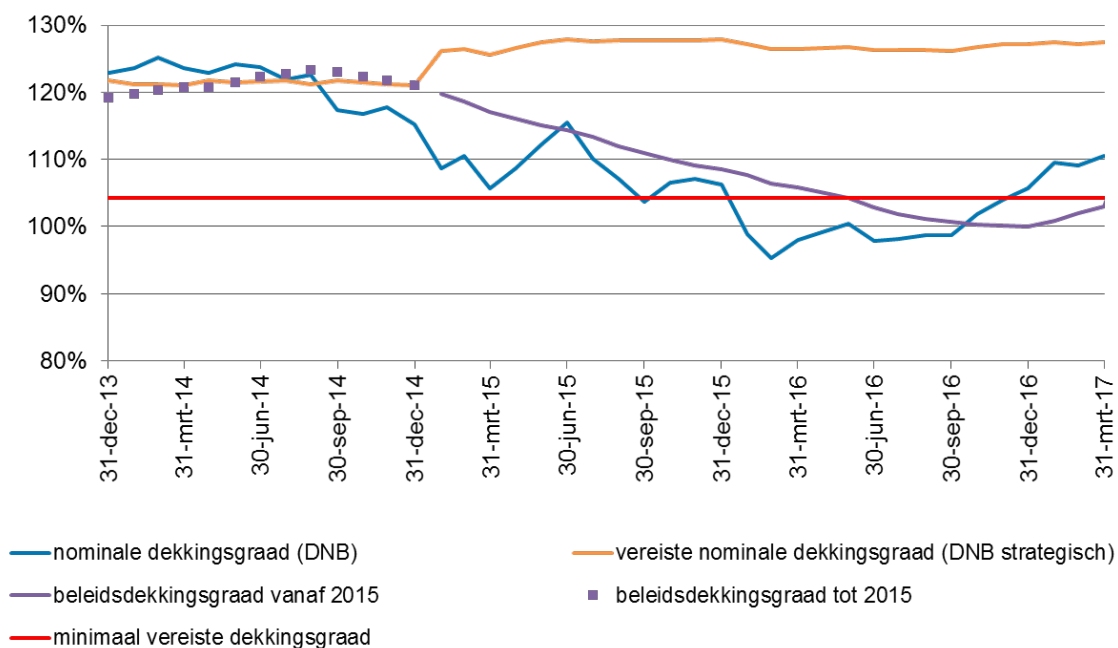

Dekkingsgraad en herstelplan

Volgens wettelijke richtlijnen moeten pensioenfondsen bepaalde extra reserves aanhouden die als buffer kunnen dienen in slechte tijden. Het nieuwe Financieel Toetsingskader (nFTK) leidt ertoe dat pensioenfondsen hogere buffers moeten aanhouden dan voorheen. De wettelijk vereiste buffer voor ons fonds bedraagt nu 27,5%. De wettelijk vereiste strategische dekkinggraad komt hierdoor op 127,5%. In maart 2017 is een herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank.

Dezelfde wettelijke richtlijnen geven ook aan welk vermogen een pensioenfonds minimaal moet hebben. Dit minimaal vereist vermogen is 104,2%. Sinds het tweede kwartaal 2016 ligt de beleidsdekkinggraad hieronder en is er sprake van een dekkingstekort. De volgende grafiek geeft aan: Verloop van de beleidsdekkinggraad vanaf 2015 en voor 2015, de maandelijkse nominale dekkinggraad en de (minimaal) vereiste dekkinggraad volgens het Financieel Toetsingskader (FTK).

Verloop dekkinggraden

De beleidsdekkinggraad op basis van de door DNB gehanteerde rente is eind maart 2017 103,0%.

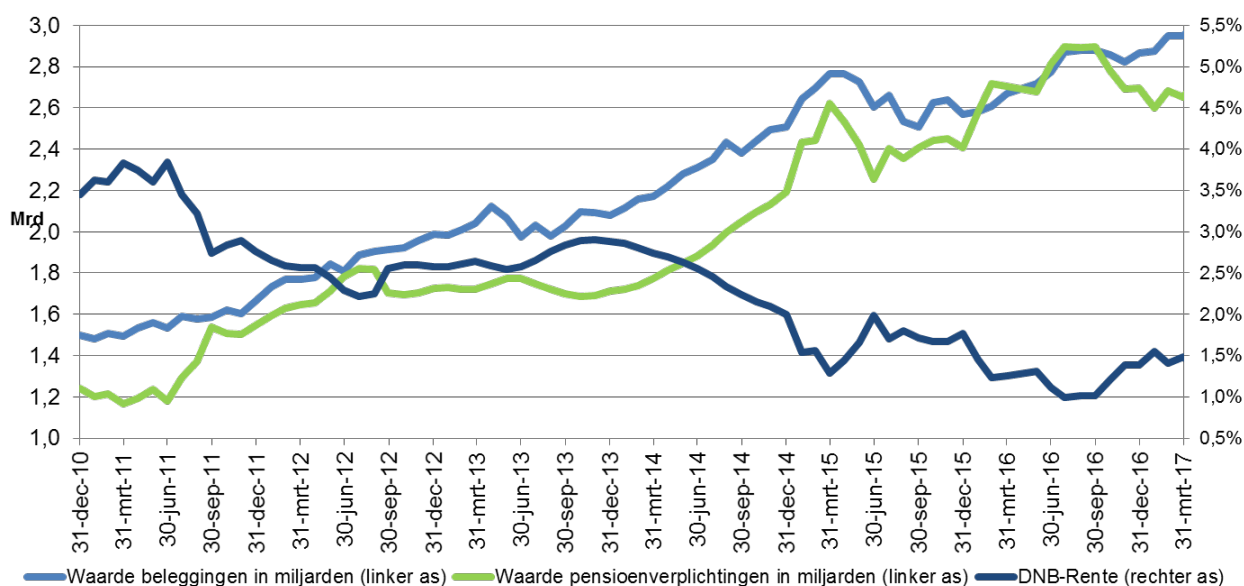
Balans

In de balans is aangegeven wat de waarde is van de bezittingen en de verplichtingen van ons fonds. Aan de activa-zijde staan de bezittingen. Aan de passiva-zijde zijn de verplichtingen weergegeven.

<i>Verkorte balans</i>			
Activa		Passiva	
Aandelen	1.430,8	Marktwaarde nominale verplichtingen	2.674,4
Obligaties	1.267,3	toeslagreserve	7,3
Vastgoed	283,7	reserves	268,0
Valutaderivaten/Liquide middelen	-63,3		
Renteswaps	49,1		
Saldo overige activa/passiva	-17,9		
totaal	2.949,7	totaal	2.949,7

Waarde beleggingen en waarde pensioenverplichtingen

In onderstaande grafiek is het verloop van de waarde van de beleggingen (in euro's), de waarde van de pensioenverplichtingen (in euro's) en de door DNB gehanteerde renteterminstructuur weergegeven.

Beleggingsresultaten

	Gewicht %	Jan – mrt %
Vastrentende waarden	42,6	0,3
Aandelen	48,3	5,9
Vastgoed	9,5	0,3
Rente Swap	1,5	-0,4
Currency Overlay	-2,0	0,0
Liquide middelen	0,1	
Totaal	100	2,5

Aandelenkoersen zijn gestegen vanwege een onverminderd positief sentiment onder beleggers en winstgroei van bedrijven. Staatsobligaties daalden in waarde, mede door gestegen inflatieverwachtingen en mogelijk verkrappend beleid van de centrale bank. Risicovollere obligaties, zoals US High Yield en Emerging Market Debt profiteerden ook van het positieve sentiment waardoor in totaal vastrentende waarden een licht positief rendement lieten zien. De beleggingsportefeuille is afgelopen kwartaal met 2,5% gestegen.

Ontwikkelingen financiële markten

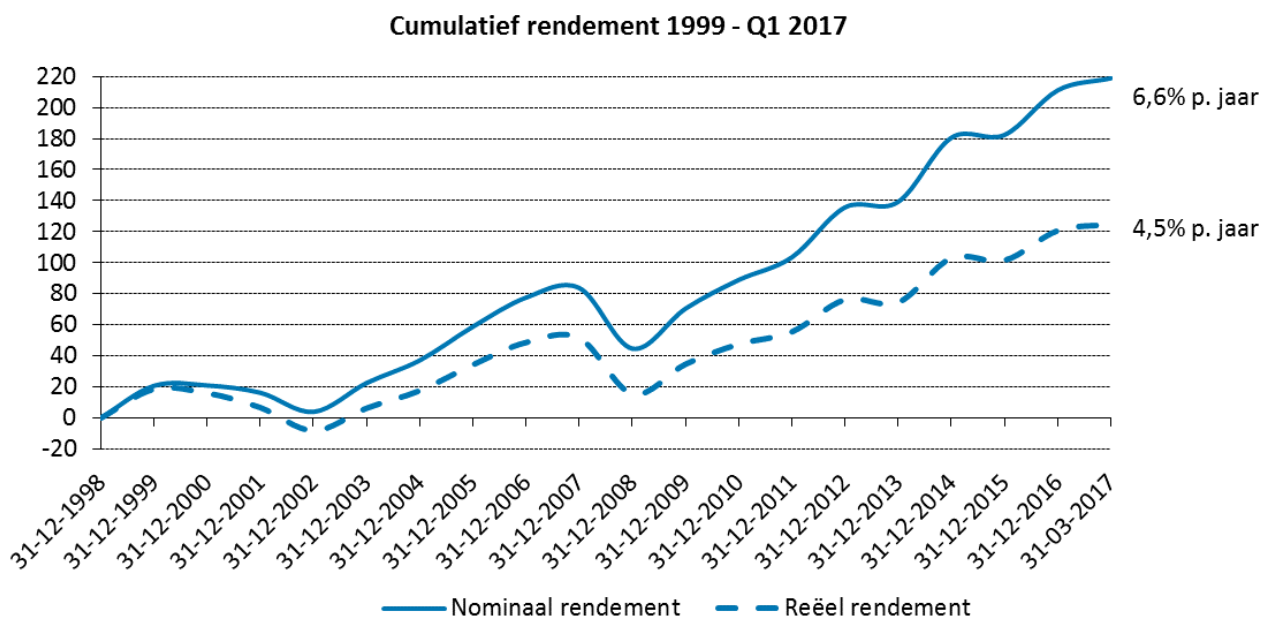
Het eerste kwartaal van 2017 hebben aandelenmarkten en risicovollere obligaties positieve rendementen laten zien. In de media wordt gesproken van een continuatie van de 'Trump rally'. Echter, financiële markten worden niet alleen gedreven door mogelijke stimuleringsmaatregelen van Trump. Gedurende het kwartaal bleef het sentiment binnen het bedrijfsleven en onder consumenten onverminderd positief. Bedrijfscijfers bevestigden dit, doordat zij positieve winstcijfers lieten zien. De winstgroei van bedrijven zette hun stijgende lijn voort. Ook werd het positieve vertrouwen bevestigd door gerapporteerde macro-economische kengetallen. De economie in de VS groeide meer dan verwacht. Ook nam inflatie in zowel de Verenigde Staten als de eurozone toe, dit kwam met name door de stijging van de olieprijs ten opzichte van vorig jaar.

Centrale banken erkenden deze verbetering in de economie. In maart waren er twee belangrijke vergaderingen, namelijk die van de Europese Centrale Bank (ECB) en het stelsel van Amerikaanse centrale banken (Fed). Naast het rente besluit van deze centrale banken, is met name de bijgaande verklaring belangrijk. De Fed verhoogde 15 maart de rente en verklaarde optimistisch te zijn over de Amerikaanse groei, maar dat ze voorzichtig zal zijn met toekomstige renteverhogingen. De ECB hield de rente gelijk en gaf in een verklaring aan dat de Europese economie dermate verbetert, dat het opkoopprogramma wellicht afgebouwd kan worden.

Beleggers reageerden ook positief op beide verklaringen. Dit zorgde ervoor dat met name aandelenmarkten stegen gedurende het kwartaal. De wereldwijde aandelenindex steeg 4,4% (gemeten in euro's). De verklaringen van centrale banken zorgden ook voor opwaartse druk op de rente. de Europese swaprente met looptijd van 30 jaar liep 8 basispunten op. Dit zorgde voor negatieve rendementen op staatsobligaties. Risicovollere obligaties, zoals US High Yield en Emerging Market Debt profiteerden echter van het positieve sentiment en lieten positieve rendementen zien.

Langetermijn beleggingsrendement

Onderstaande grafiek geeft het nominale en reële cumulatieve rendement van ons pensioenfonds weer sinds 1998. Het rendement vanaf 1998 tot en met het afgelopen kwartaal bedroeg 6,6% op jaarbasis.

Bijlage

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van het fonds is gericht op het veiligstellen van de pensioenafspraken binnen aanvaardbare risicogrenzen. Het bestuur heeft de beleggingen gespreid over verschillende beleggingscategorieën (aandelen, obligaties en vastgoed). Binnen de verschillende beleggingscategorieën wordt gespreid naar regio's en subcategorieën. Het bestuur houdt met dit beleid rekening met het valutarisico, renterisico en het neerwaartse risico van aandelen en vastgoed.

Begrippenlijst

Maandelijks nominale dekkingsgraad: de verhouding tussen het vermogen en de verplichtingen (de toekomstige pensioenuitkeringen) van het pensioenfonds.

Beleidsdekkingsgraad: het gemiddelde van de nominale dekkingsgraden in de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.

Vereiste dekkingsgraad: afgeleide van het vereist vermogen van het pensioenfonds, voorgeschreven door de Pensioenwet (Financieel Toetsingskader). Komt de dekkingsgraad van het fonds onder de vereiste grens, dan is er sprake van een reservetekort.

Minimaal vereiste dekkingsgraad: 104,2%. Is de dekkingsgraad van het fonds lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan is er sprake van een dekkingstekort.

Nominaal rendement: Beleggingsrendement zonder koopkrachtcorrectie.

Reëel rendement: Het beleggingsrendement uitgedrukt in verandering van koopkracht, het nominale beleggingsrendement wordt gecorrigeerd met de inflatie om de feitelijke toename van de koopkracht te meten.

Vragen of opmerkingen over dit kwartaalbericht? Mail naar communicatie@blueskygroup.nl